

تبدیل فوری‌ی سریع

دو روش نمایش برای چند جمله‌ای

(۱) روش «ضرایب» با دنباله‌ی ضرایب $a = \langle a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \rangle$

$$A(x) = \sum_{j=0}^{n-1} a_j x^j$$

مقدار $A(x_0)$ از قانون هورنر (Horner's) و با $\mathcal{O}(n)$ به دست می‌آید:

$$A(x_0) = a_0 + x_0(a_1 + x_0(a_2 + \dots + x_0(a_{n-2} + x_0 a_{n-1})))$$

(۲) روش نقطه‌ای چندجمله‌ای از درجه‌ی n با n نقطه مدل می‌شود.

$$\{(x_0, y_0), (x_1, y_1), \dots, (x_{n-1}, y_{n-1})\}$$

$$y_i = A(x_i) \text{ که}$$

قضیه: برای هر نمایش نقطه‌ای با n نقطه‌ی متمایز تنها یک چندجمله‌ای با نمایش ضرایب وجود دارد.

اثبات: ماتریس وندرمود (Vander Mode matrix)

$$\begin{pmatrix} 1 & x_0 & x_0^2 & \cdots & x_0^{n-1} \\ 1 & x_1 & x_1^2 & \cdots & x_1^{n-1} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & x_{n-1} & x_{n-1}^2 & \cdots & x_{n-1}^{n-1} \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a_0 \\ a_1 \\ \vdots \\ a_{n-1} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} y_0 \\ y_1 \\ \vdots \\ y_{n-1} \end{pmatrix}$$

معکوس پذیر است.

معکوس به طور عادی در $O(n^3)$ و با استفاده از فرمول لاگرانژ در $O(n^2)$ قابل محاسبه است.

- در حالت عادی: از نمایش ضرایب با $O(n^2)$ می‌توان نمایش نقطه‌ای و هم‌چنین از نمایش نقطه‌ای نمایش ضرایب را به‌دست آورد (دومی با محاسبات ماتریسی).
- اما اگر نقاط به‌دقت انتخاب شوند این کار در $O(n \lg n)$ امکان‌پذیر است
(تبدیل فوری‌ی گسسته‌ی سریع)

در نمایش نقطه‌ای

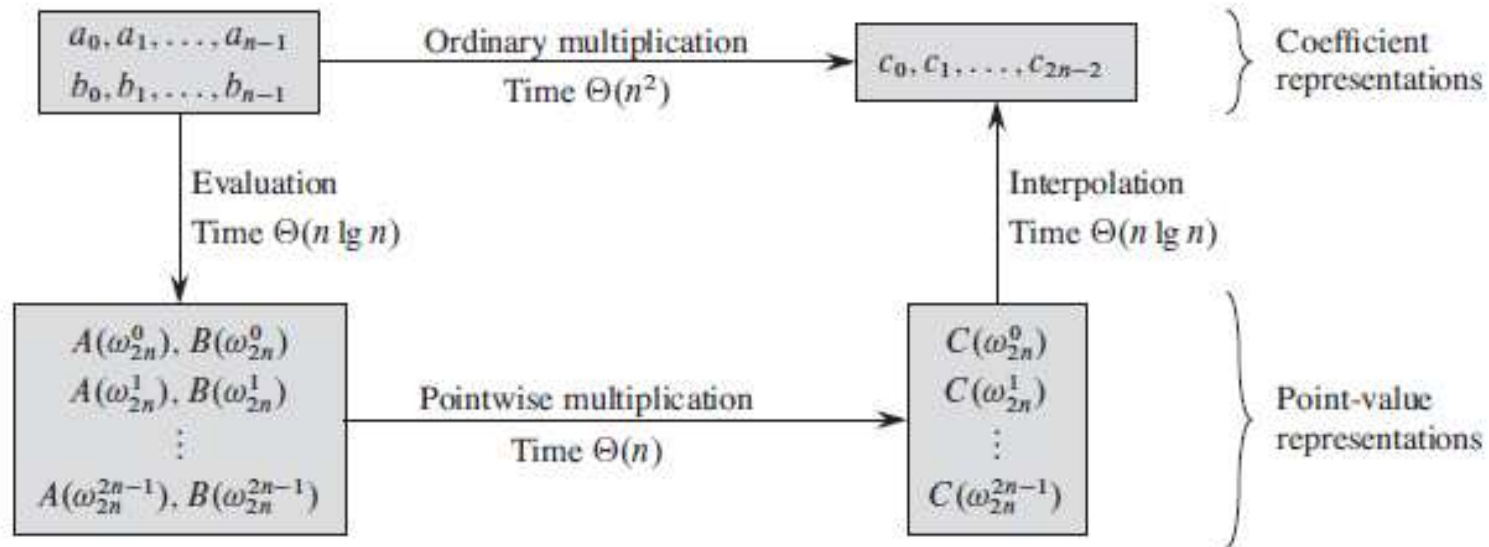
جمع دو چند جمله‌ای:

$$\begin{aligned} & \{(x_0, y_0), (x_1, y_1), \dots, (x_{n-1}, y_{n-1})\} \\ & + \{(x_0, y'_0), (x_1, y'_1), \dots, (x_{n-1}, y'_{n-1})\} \\ & = \{(x_0, y_0 + y'_0), (x_1, y_1 + y'_1), \dots, (x_{n-1}, y_{n-1} + y'_{n-1})\} \end{aligned}$$

ضرب:

$$\begin{aligned} & \{(x_0, y_0), (x_1, y_1), \dots, (x_{2n-1}, y_{2n-1})\} \\ & \times \{(x_0, y'_0), (x_1, y'_1), \dots, (x_{2n-1}, y'_{2n-1})\} \\ & = \{(x_0, y_0 \times y'_0), (x_1, y_1 \times y'_1), \dots, (x_{2n-1}, y_{2n-1} \times y'_{2n-1})\} \end{aligned}$$

طراحی و تحلیل الگوریتم‌ها

تبدیل فوریه‌ی سریع (Fast Fourier Transform)

چند جمله‌ای از درجه‌ی n

$$A(x) = \sum_{j=0}^{n-1} a_j x^j$$

را در n نقطه‌ی

$$w_n^0, w_n^1, \dots, w_n^{n-1}$$

محاسبه می‌کنیم.

که w_n^i ریشه‌ی i ام مختلط واحد است.

یعنی

$$\begin{aligned} y_k &= A(x_k) \\ &= \sum_{j=0}^{n-1} a_j w_n^{kj} \end{aligned}$$

$$y = \langle y_0, y_1, \dots, y_{n-1} \rangle$$

را تبدیل فوری‌ی گسسته‌ی Discrete Fourier Transform (DFT)

$$\langle a_0, a_1, \dots, a_{n-1} \rangle$$

می‌گوییم. یا $y = DFT_n(a)$

خواص w_n

- w_n ریشه‌ی مختلط n ام واحد است.
- $w_n^n = 1$ و برای $1 \leq j < n$ ، $w_n^j \neq 1$.
- دقیقاً n ریشه‌ی مختلط واحد وجود دارد:
- $w_n = e^{2\pi i k/n}$ برای $k = 0, 1, \dots, n-1$ که $e^{iu} = \cos(u) + i \sin(u)$.
- مثلاً، $w_3 = -1/2 + i\sqrt{3}/2$ و $w_4 = 1$.
- هم‌چنین: $w_n^{dk} = w_n^k$. اثبات ساده از فرمول بالا.
- برای n زوج داریم: $w_n^{n/2} = w_2 = 1$.

یا به زبان محاسبات ماتریسی

$$\begin{bmatrix} y_0 \\ y_1 \\ \vdots \\ y_{n-1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 & \dots & 1 \\ 1 & w_n & w_n^2 & \dots & w_n^{n-1} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ 1 & w_n^{n-1} & w_n^{2(n-1)} & \dots & w_n^{(n-1)^2} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a_0 \\ a_1 \\ \vdots \\ a_{n-1} \end{bmatrix}$$

معکوس تبدیل فوریه

از $\vec{y}$ می‌توان $\vec{a}$ را به روش «معکوس تبدیل فوریه» به دست آورد:

$$a_i = \frac{1}{n} \sum_{j=0}^{n-1} w_n^{-ij} y_j$$

راه حل کورکورانه‌ی: $O(n^2)$

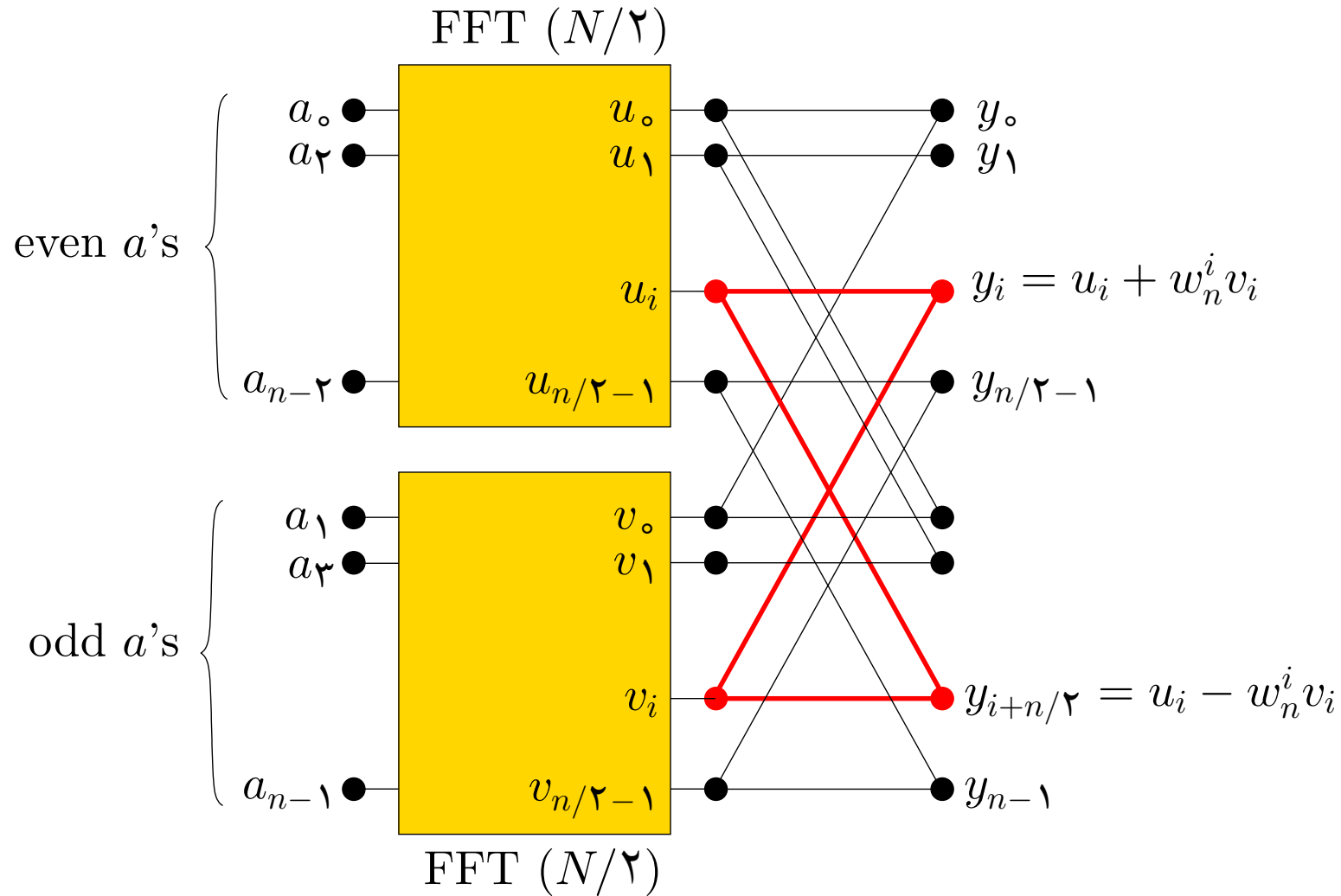
اما برای $0 \leq i < n/2$

$$\begin{aligned} y_i &= \sum_{j=0}^{n-1} w_n^{ij} a_j \\ &= \sum_{j=\text{even}(2r)} w_n^{ij} a_j + \sum_{j=\text{odd}(2r+1)} w_n^{ij} a_j \\ &= \sum_{r=0}^{n/2-1} w_{n/2}^{ir} a_{2r} + w_n^i \sum_{r=0}^{n/2-1} w_{n/2}^{ir} a_{2r+1} \\ &= u_i + w_n^i v_i \end{aligned}$$

و به طور مشابه برای $n/2 \leq i < n$

$$y_i = u_{i-n/2} + w_n^i v_{i-n/2}$$

البته می‌دانیم که برای n های زوج $w_n^{n/2} = -1$.

RECURSIVE-FFT (a)

```

1   $n \leftarrow \text{length}[a]$  assuming that  $n$  is a power of 2
2  if  $n = 1$ 
3    then return  $a$ 
4   $w_n \leftarrow e^{2\pi i/n}$ 
5   $w \leftarrow 1$ 
6   $a^{[0]} \leftarrow (a_0, a_2, \dots, a_{n-2})$ 
7   $a^{[1]} \leftarrow (a_1, a_3, \dots, a_{n-1})$ 
8   $u \leftarrow \text{RECURSIVE-FFT}(a^{[0]})$ 
9   $v \leftarrow \text{RECURSIVE-FFT}(a^{[1]})$ 
10 for  $k \leftarrow 0$  to  $n/2 - 1$ 
11   do  $y_k \leftarrow u_i + wv_i$ 
12        $y_{k+n/2} \leftarrow u_i - wv_i$ 
13        $w \leftarrow ww_n$ 
14 return  $y$ 
    
```

تحلیل

$$T(n) = 2T(n/2) + \mathcal{O}(n)$$

پس

$$T(n) = \mathcal{O}(n \lg n)$$